بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓް
ދިވެހިރާއްޖެ

ޝަރީޢަތް ނިމުނުގޮތް

- ޤަޟިއްޔާ ނަންބަރު: 2021/HC-A/120
- އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތް: ގާޑްވެލް މޯލްޑިވްސް ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑް
- އިސްތިއުނާފު ރައްދުވާ ފަރާތް: ޗާޓީ އުޝެންސީ (ސަކަރާއި ސިކަންދަރު އާޒާދު)
- މައްސަލައިގެ ބާވަތް: މަސައްކަތާއި މުދަލާއި ޚިދުމަތުގެ އަގު ހޯދުމަށް އުފުލި ދަޢުވާ މައްސަލަ

މައްސަލަ ބަލާ ފަނޑިޔާރުންގެ މަޖިލިސް:
ފަނޑިޔާރު މުޙައްމަދު ފައިސަލް
ފަނޑިޔާރު މުޙައްމަދު ނިޔާޒް
ފަނޑިޔާރު މުޙައްމަދު ސަލީމް

ނިމުނު ތާރީޚް: 07 ޖުމާދަލްއާޚިރާ 1445
20 ޑިސެންބަރު 2023

ހައިކޯޓުގައި ޤަޟިއްޔާ ރަޖިސްޓަރީ ކުރުވުނު ތާރީޚު: 06 ޝަޢުބާން 1442 / 18 އޭޕްރީލް 2021

އިސްތިއުނާފުކުރުވުނު މައްސަލަ:

- ނަންބަރު: 4075/Cv-C/2019
- ނިންމި ތަން: ސިވިލް ކޯޓު
- ބާވަތް: މަސައްކަތާއި މުދަލާއި ޚިދުމަތްތަކުގެ އަގު ހޯދުމަށް އެދި ހުށަހަޅާ މައްސަލަ
- ހުށަހެޅުނު ތާރީޚު: 27 އޮކްޓޫބަރު 2019
- ނިމުނު ތާރީޚު: 28 ޖަނަވަރީ 2021

އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތް
ގްލޯބަލް ޑިވެލޮޕްމަންޓް ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑް
ބަދަލު: ޢަބްދުﷲ ނަސީމް

އިސްތިއުނާފު ރައްދުވާ ފަރާތް
ޝާހީ އުޝާންސީ (ސަވާރީއި ސިވާނުދަރު އާޒާދު)
ވަކީލު: އަލް. އިބްރާހީމް ޒަކީ

ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓް، އޮރްކިޑް މަގު، މާލެ، ދިވެހިރާއްޖެ، ފޯން: 3325029، ފެކްސް: 3316471
އީމެއިލް: info@highcourt.gov.mv ވެބްސައިޓް: www.highcourt.gov.mv

- **ފަނޑިޔާރު މުޙައްމަދު ފައިސަލްގެ ރައުޔު:**

މައްސަލައިގެ ތަޢާރުފު:

1. މި މައްސަލައަކީ، ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 4075/Cv-C/2019 ޤަޟިއްޔާ ނިންމާފައިވަނީ ޝަރުޢީ ނުވަތަ ޤާނޫނީ އުސޫލުތަކާ ޚިލާފަށް ކަމަށްބުނެ، އެ މައްސަލަ އިސްތިއުނާފު ކުރުމަށް އެދި ގޯލްޑްލިން މޯލްޑިވްސް ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑް[1]ގެ ފަރާތުން ހުށަހެޅުއްވުމުން ބެލުނު ޤަޟިއްޔާއެކެވެ. މި ޤަޟިއްޔާގައި އިސްތިއުނާފު ކުރައްވާ ފަރާތަކީ ޓްރީ އެޖެންސީ (ސަކަރާއި ސިކަންދަރު އާޒާދު) އެވެ.

މައްސަލައިގެ ފަސްފަރާތް

2. އިންޑިއާގެ ޓަމިލްނާޑުގެ އެޖެންސީއެއްކަމަށްވާ "ޓްރީ އެޖެންސީ" އާއި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ކުންފުންޏެއްކަމަށްވާ ގޯލްޑްލިން މޯލްޑިވްސް ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑާއި ދެމެދު ހެދުނު މަޝްވަރާގެ ދަށުން ގޯލްޑްލިން މޯލްޑިވްސް ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑުގެ ވިޔަފާރި ބެހެއްޓުމަށް 22 ޖޫން 2015 ގައި އިންޑިއާގެ ޗެނައިން އިން ދިވެހިރާއްޖޭގެ އައްޑޫ ހިތަދޫ ބަނދަރަށް ބާލާފައިވާ 1300 (ތޭރަސަތޭކަ) ބޭގު ސިމެންތި އެގްރިގޭޓާއި، 200 (ދުއިސައްތަ) ބޭގު ކޯރަލް ސޭންޑްގެ އަގުކަމަށްވާ US$107,565.00 (އެއްލައްކަ ހަތްހާސް ފަސްސަތޭކަ ފަސްދޮޅަސް ފަހެއް އެމެރިކާ ޑޮލަރު) އާއި މި ފައިސާ ލިބެންޖެހޭ މުއްދަތުގައި ފައިސާ ލިބިފައިނުވާތީ، ގެއްލުމުގެ ބަދަލާއި، މި ފައިސާ ހޯދުމަށް ރައްޖެއަށްއައުމަށް ކުރަންޖެހުނު ޚަރަދުތަކާއި، މައްސަލަ ޝަރީޢަތަށް ހުށަހެޅުމަށްޓަކައި، ފޯނު ވަކީލުގެ އެޕްލިކޭޝަން ކުރުމަށް ޖެހުނު ފައިސާ، ވަކީލު ދީ އެއްވަރަކާ ނަގަޅައިދިނުމަށް އެދި "ޓްރީ އެޖެންސީ" އިން ގޯލްޑްލިން މޯލްޑިވްސް ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑުގެ މައްޗަށް ދައުވާކުރައްވައެވެ.[2] އެ މައްސަލަ

---

[1] ރަޖިސްޓްރީ ނަންބަރު C-0275/2015

[2] ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 4075/Cv-C/2019 ޝަރީޢަތް ނިމުނު ގޮތުގެ ރިޕޯޓުން އެނގޭގޮތުން

ބަލާފައިވަނީ ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 1931/Cv-C/2015 ދަޢުވާއާއިންނެވެ. އެ ދަޢުވާއާއިން މައްސަލަ ނިންމާފައިވަނީ ކޯޓްރޭޑްފީ ވޯލްޑްސް ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑްގެ ވިއްކާފައިވާ ބޭނުމަށް 22 ޖޫން 2015 ގައި އިންޑިއާގެ ޗެޕްޓަރިން އިން ދިވެހިރާއްޖޭގެ އަތޮޅު ހިމަދޫ ބަނދަރަށް ބާރުފައިވާ 1300 (އެއްހާސް ތިންސަތޭކަ) ބޭގު ސިމެންޓް އެތެރެކުރުމަށް، 200 (ދުއިސައްތަ) ބޭގު ކާރިސް ސްޓީލްގެ އަގުކަމަށްވާ US$107,565.00 (އެއްލައްކަ ހަތްހާސް ފަސްސަތޭކަ ފަސްދޮޅަސް ފަސް އެމެރިކާ ޑޮލަރު) ގެ ބެލެއިން "ޓްރީ އެމްޕްލޯއިސް" އަށް ދިނުމާ US$89,565.00 (އަށްޑިހަ ނުވަހާސް ފަސްސަތޭކަ ފަސްދޮޅަސްފަސް އެމެރިކާ ޑޮލަރު) ދައްކަންޖެހި ނުދައްކާވާކަން ޝަރީޢަތަށް ސާބިތުވާކަމާއި، ހަސްދުމުގެ އަމުން ޤާނޫނީ ވަކީލުގެ ފީ ނަގައިދިނުމާ ގުޅޭގޮތުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2009/HC-A/348 ދަޢުވާއާގައި ބަޔާންކުރި އެއްބަސްވުމުގެ ނަތީޖާއެއް ޤާނޫނީ ވަކީލުގެ ފީ ނަގައިދިނުމުގެ ޙައްޤެއް ނުހުރިކަމަށެވެ.[3]

3. ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 1931/Cv-C/2015 ދަޢުވާއާމެދު ހިތްހަމަނުޖެހިގެން ކޯޓްރޭޑްފީ ވޯލްޑްސް ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑްގެ ފަރާތުން އެ ދަޢުވާއާ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގައި އިސްތިއުނާފު ކުރިއެވެ. އެ މައްސަލަ ބަލާފައިވަނީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2016/HC-A/408 ދަޢުވާއާއިންނެވެ.[4] އަދި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުން އެ ދަޢުވާގައި ނިންމާފައިވަނީ ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 1931/Cv-C/2015 ދަޢުވާގައި ހުކުމަށް އެދިފައިވާ ފައިސާ މިންވަރު ބަޔާންކުރާ ޤާއިމްކޮށް އެގްރީމެންޓް ކޯޓްރޭޑްފީ ވޯލްޑްސް ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑްން ތަރުތީބުކުރުމާއި އެގްރީމެންޓް އެގްރީމެންޓް ހަވާލުކުރުމަށް، އެ އެގްރީމެންޓް އެގްރީމެންޓުގެ ކޯޓްރޭޑްފީ ވޯލްޑްސް ލިމިޓެޑްގެ ފަރާތުން ސާބިތުކުރެވޭ ކަންތައްތަކާއި ބޭނުންވާ ލިޔެކިޔުންތަކާއި އެގްރީމެންޓާ އަދި މުދަލުގެ އަގު ނޫނީ ދައްކަންޖެހޭނީ ކަމަށް، އެ އެގްރީމެންޓު މުދާ ބާރުވާ އުފުލާދީފައިވާތީ ފުރިހަމަކުރަނަށްޖެހޭ ފުރިހަމަކުރަން ބޭނުންވާ ލިޔެކިޔުމާއި އެހެނިހެން ލިޔެކިޔުންތައް އެކަށީ ގޮތްތަކާއި ބެލުމަށްފަހު ހުކުމެއް ކުރުމަށް

---

[3] ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 4075/Cv-C/2019 ޝަރީޢަތް ނިމުނު ގޮތުގެ ރިޕޯޓުން އެނގެންއޮތެވެ

[4] ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 4075/Cv-C/2019 ޝަރީޢަތް ނިމުނު ގޮތުގެ ރިޕޯޓުން އެނގެންއޮތެވެ

ޒިޔަބަރުނުގެ އަސަގެންޓްސްނާއި، ޕޮލިސް އެގްރީމަންޓާ ފައިސާއަކީ ޗެކު އެކްސްޗޭންޖަށް ދިނުމުގެ ފައިސާއެއްކަމުގައި ކަނޑައަޅައި، އެ ފައިސާގެ ބާކީއިން US$89,565.00 (އަށާވީސް ނުވަހާސް ފަސްސަތޭކަ ފަސްދޮޅަސް ފަސް ޑޮލަރު) އަދި ގޮތުގެ ވާރިސުން ކުރަމުންދާ ދިވެހި ޗެކު އެކްސްޕޯޓް ދައްކަން ނިގަޅާ ފައިސާއެއްކަމުގައި ޝަރީޢަތުން ސާބިތުވާކަމަށް ކަނޑައަޅާފައިވާތީ ކަނޑައެޅުން ނުހުށަހަޅާތީވެ.

އުސޫލު

-3.1 ޕޮލިސް އެގްރީމަންޓުގައި ބަޔާންކުރާ މުދާ އެކްސްޕޯޓަރ ގޮތުގައި އެބަޔާންކޮށް ހަމަޖެހި ވިއްކުމުން ގޮސްފައިވާ އަގުތަކީ ކޮބައިތޯ ބަލައި ޗެކު އެކްސްޕޯޓްގެ އަބަޔާނީ މުދަލުގެ އަގު ޝަރީޢަތުން ކަނޑައަޅަންޖެހޭކަމާއި،

-3.2 އެ މުއާމަލާތަށް ދެފަރާތުގެ ދެމެދުގައި ވިޔަފާރީއެއް ކުރުމަށް ކުރިމަތިވެފައިވާ މުއާމަލާތްކަމުގައި ބެލެވިދާނޭ ގޮތްތަކެއް ބައްޓަންވެފައިވާ ދިވެހިރާއްޖެ ޗެކު އެކްސްޕޯޓް އަގުކުރަންޖެހޭނީ ޗެކު އެކްސްޕޯޓް ޖުމްލަ މުދަލުގެ ފައިސާ ވިއްކުން މުދަލުގެ އަގުކަމަށް ކަނޑައަޅައި،

-3.3 މުދާ ގެއްލިއަށް ބާކީއާއި ކަސްޓަމްސް އިން ކޮށްފައިވާ މުދާ ބެލެހެއްޓުމަށް ކުރަންޖެހުނު ޚަރަދުތައް ގޮތުގެ ވާރިސުން ދިވެހިފައިވާ ޓްރާންސްޕޯޓް ދިވެހިޓްރާންސްޕޯޓަށް ގޮތުގެ ވާރިސުން ދިވެހިފައިވާ ޓްރާންސްޕޯޓް ހިޔާރުގެ ހިޔަބަރުގައި ފޯރަގެކްޓްރާންސާ މިގޮތަށް އެއްވެސް ޚަރަދެއް ގޮތުގެ ވާރިސުން ޓްރާންސްޕޯޓް ކޮށްފައިވާކަން ޝަރީޢަތަށް ސާބިތުވާނަމަ، ސާބިތުވާ ބަޔަކު އެ ފައިސާއަކީ ޗެކު އެކްސްޕޯޓްގެ މުދަލާއި ވިއްކާ ފައިސާ ގޮތުގެ ވާރިސުން ދިވެހިފައިވާ ދިވެހިމުދަލާއި އާސާސާއިވެސް ފައިސާއެއްކަމަށް ކަނޑައަޅައި އަދިން ވަޒީފާ ބަލާގޮތަށް ސިވިލް ކޯޓުން ބަލައިގަތުމަށްވާތީވެ.[5]

[5] ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 4075/Cv-C/2019 ޝަރީޢަތް ނިމުނު ގޮތުގެ ދިފާޢުން އަސާސްތަކާ

4. ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 1931/Cv-C/2015 ދަޢުވާއާގައި ކޯޓުންދީފައިވާ ޙުކުމް ބާޠިލްކޮށް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުން އިސްވެ ދެންނެވުނު ކަންކަމުގެ މައްޗަށް ބަލައި ފައިސަލާ ކުރައްވާ ޙުކުމުގައި ކުރުމަށްޓަކައި ސިވިލް ކޯޓަށް ތަބްލީޣުކޮށްފައިވާ މައްސަލަ ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2744/Cv-C/2019 އިން ބެލިއެވެ.[6] ނަމަވެސް އެ މައްސަލައިގައި ދައުވާކުރާ ފަރާތް ކަމުގައިވާ ގޯލްޑްވިލް ޕްރޮޕަރޓީސް ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑްގެ ފަރާތުން އެ މައްސަލަ ކުރިއަށް ގެންދަން ބޭނުންނުވާކަމަށް ބުނުމުން އެ މައްސަލަ އިތުރަށް ކުރިއަށް ގެންދާން ބަޔާން ނެތްކަމަށް ކަނޑައެޅިއެވެ. އަދި ސިވިލް ކޯޓަށް ތަބްލީޣުކުރުމުން މައްސަލަ ބަލައިދިނުމަށް ޤާނޫނީ އެޖެންސީއިން އެދުނަމަވެސް އެމައްސަލަ ހުށަހެޅުމުގެ ހައްޤު ޤާނޫނީ އެޖެންސީއަށް ލިބިގެންވާކަމަށް ބުނުމުކުރިއެވެ.[7]

5. އެގޮތުން ޤާނޫނީ އެޖެންސީގެ ފަރާތުން އެ މައްސަލަ ބަލައިދިނުމަށް އެދި ހުށަހެޅުމުން ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 4075/Cv-C/2019 ދަޢުވާއިން މައްސަލަ ބަލާފައިވެއެވެ. ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގައި އިސްތިއުނާފުކުރެވިފައިވަނީ މި މައްސަލައެވެ.

ސިވިލް ކޯޓުން މައްސަލަ ނިންމިގޮތް

6. ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 4075/Cv-C/2019 ދަޢުވާއާ އެކޯޓުން ބަލައި ނިންމާފައިވަނީ:

"ދެންފަހު، އިސްވެ ފާހަގަކުރެވުނު ނުކުތާތަކާއި، ހުށަހެޅިފައިވާ ބަޔާންތަކާއި ލިޔުންތަކުގެ މައްޗަށާއި، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2016/HC-A/408 ދަޢުވާއާގައި ފަނޑިޔާރުން ފާހަގަކޮށްފައިވާ ކަންކަމުގެ މައްޗަށް ރިޢާޔަތްކޮށް ބަލާއިރު، ޤައުމީ އެޖެންސީ (ސަކަކާރި ސިވިކަންދަރު އާޖާދު) އާއި ގޯލްޑްވިލް ޕްރޮޕަރޓީސް ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑާއި ދެމެދު ކުރެވުނު މަޝްވަރާތަކުގެ ދަށުން، ޤައުމީ އެޖެންސީގެ ފަރާތުން 22 ޖޫން 2015 ގައި އިންޖީއާގެ ކޯޓޭޝަން އިން ދިވެހިރާއްޖޭގެ އައްޑޫ ހިތަދޫ ބަނދަރަށް ފޮނުވާފައިވާ 1300 ބޭގު ސިމެންތި އެގްރިގޭޓް އާއި، 200 ބޭގު ކޯރަލް ސޭންޑް ގެނެސްދިނުން މުޢާމަލާތުން ވިޔަފާރިއާ މުދަލުގެ އަގަށް ޖުމްލަ 1,345,783·17ރ (އެއްމިލިއަން

[6] ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 4075/Cv-C/2019 ޝަރީޢަތް ނިމުނު ގޮތުގެ ރިޕޯޓުން އަސްގަންނަވާ
[7] ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 4075/Cv-C/2019 ޝަރީޢަތް ނިމުނު ގޮތުގެ ރިޕޯޓުން އަސްގަންނަވާ

ތިންލަކަ ސާޅީސް ފަސްހާސް ހަތްސަތޭކަ އަށްޑިހަ ސަތާރަ ލާރި) ކަމަށް ދައުލަތަށް ގެއްލިފައިވާ ފައިސާ ރުޖޫޢަކޮށްދޭން ތިމިޖެހޭގެ ފަރާތުން ބޮޑުފައިވާއިރު މިގޮތަށް ފިޔަވައިގެން އެރުވުން ބަދަދަކަށް ފައިސާ ހޯދައިދިނުމަށް ޝަރީޢަތަށް ސާބިތުވެފައިވާ ކަމަށް ކުރެވުނު ދަޢުވާތަކާ ގުޅޭ ޢަދަދު ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކަމާއި ފަސްވަނަ ދާއިރާގެ ޒަމާނުގައި ވިޔަފާރި ކުރުމަށް ޝަރީޢަތަށް ސާބިތުވާ މިންވަރަށް ދައުލަތުގެ ފައިސާގެ ފިލާވަޅު ސާޅީސް އަށްލަކަ ދެހާސް ނުވަސަތޭކަ ހަތްދިހަ ފަސް މިންވަރުކޮށްގައިވާ 1,345,783.17ރ (އެއްމިލިއަން ތިންލަކަ ސާޅީސް ފަސްހާސް ހަތްސަތޭކަ އަށްޑިހަ ތިނެއް ރުފިޔާ ސަތާރަ ލާރި)، މިގޮތުގެ ތެރެއިން ގައުމީ ފިލާވަޅު ރައްދުކުރުމަށް ފަސްވަނަ ދާއިރާގެ ޢުހުދުތަކާއި ތިމާގެ ޢަދަދު 288,477.74ރ (ދުއިސައްތަ އަށްޑިހަ އަށްހާސް ހަތަރުސަތޭކަ ހަތްދިހަ ހަތެއް ރުފިޔާ ހަތްދިހަ ހަތަރު ލާރި) އާއި ދައުލަތަށް ޖެހޭ އެޖެންސީގެ (ސަރުކާރު ސިޔާސަތު އޮފީސް) އަށް ގެއްލިފައިވާ ފައިސާ ރުޖޫޢަކޮށްދޭން 03 ފަހަރެއްގެ މުއްދަތުގައި ދިފާޢުގައި ބަހުރާވާ ތަކަށް ބޭނުންވާ ޢަދަދު US$18,000.00 (އަށާރަހާސް އެމެރިކާ ޑޮލަރު) އާއި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޒަމާނުގައި ދައުލަތުގެ ގެއްލިފައިވާ ފައިސާ ރުޖޫޢަކޮށްދޭން ފަސްވަނަ ދާއިރާގެ ޢަދަދު 286,710.00ރ (ދުއިސައްތަ އަށްޑިހަ ހަހާސް ހަތްސަތޭކަ ދިހަ ރުފިޔާ) އާއި އުސޫލުން 575,187.74ރ (ފަސްލަކަ ހަތްދިހަ ފަސްހާސް އެއްސަތޭކަ އަށްޑިހަ ހަތެއް ރުފިޔާ ހަތްދިހަ ހަތަރު ލާރި) އުނިކުރުމުން ބާކީވާ 770,595.43ރ (ހަތްލަކަ ހަތްދިހަހާސް ފަސްސަތޭކަ ނުވަދިހަ ފަހެއް ރުފިޔާ ސާޅީސް ތިން ލާރި) އަދި ގެއްލިފައިވާ ފައިސާ ރުޖޫޢަކޮށްދޭން ފަސްވަނަ ދާއިރާގެ (ސަރުކާރު ސިޔާސަތު އޮފީސް) އަށް ދެއްކުމަށް ފަރާތްތަކަށް މަޢުލޫމާތު ދިނުމަށް ޝަރީޢަތުން ސާބިތުވެއްޖެ ކަމަށް ކަނޑައަޅައި މިފަރާތަށް 28 ޖަނަވަރީ 2021 ވަނަ ދުވަހުން ފެށިގެން މުއްދަތުގެ ތެރޭގައި ޖޫރިމަނާ ކުރުމުގެ އިތުރުން ފަރާތް ސިވިލް ކޯޓަށް ފައިސާ ދައްކަވާފައިނުވާތީ ތިމާގެ 05 މަސްދުވަހުގެ ތެރޭގައި 770,595.43ރ (ހަތްލަކަ ހަތްދިހަހާސް ފަސްސަތޭކަ ނުވަދިހަ ފަހެއް ރުފިޔާ ސާޅީސް ތިން ލާރި) ދައުލަތަށް ރައްދުކުރުމަށް ގެއްލިފައިވާ ފައިސާ ރުޖޫޢަކޮށްދޭން ޢަމަލުކުރުމަށް ޙުކުމްކުރީމެވެ."

މިފަދައިންނެވެ.[8]

[8] ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 4075/Cv-C/2019 ޝަރީޢަތް ނިމުނު ގޮތުގެ ރިޕޯޓުން އުނިކޮށްފައި

އިސްތިއުނާފީ ނުކުތާތައް

7. ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 4075/Cv-C/2019 ގަޟިއްޔާ ނިންމާފައިވަނީ ޝަރުޢީ އަދި ޤާނޫނީ ހަމަތަކާއި ޚިލާފަށްކަމަށްބުނެ، ގޯލްޑެން ފީލްޑްސް ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑްގެ ފަރާތުން ތިރީގައިވާ ނުކުތާތައް ހުށަހަޅައި، އެ ނުކުތާތަކާ ބެހޭ ގޮތުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލީހުގައި ވާހަކަ ދައްކާފައިވެއެވެ. މިގޮތުން ހުށަހަޅާފައިވާ ނުކުތާތަކަކީ:

7.1- ޓެކީ އެޖެންސީސްއާއި ގޯލްޑެން ފީލްޑްސް ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑާ ދެމެދު ކުރެވުނު މަޝްވަރާތަކުގެ ތެރެއިން، ޓެކީ އެޖެންސީސްގެ ފަރާތުން އިންޖީނާގެ ޚިދުމަތްދިނުން އިން ޢައްޑޫ ސިޓީ ހިތަދޫ ބަނދަރަށް ފޮނުވާފައިވާ 1300 ބޭގެ ސްޓޯން އެގްރިގޭޓް އާއި 200 ބޭގެ ކްރަޝް ސޭންޑް ވިއްކުމަށް އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން ކުރި ޚަރަދު ސާބިތުކުރުމަށް ހުށަހެޅި "ސްޓޭޓްމަންޓް އޮފް އެކައުންޓް ޕޭޔަބަލް" ގެ ނަމުގައި ތައްޔާރުކޮށްފައިވާ 30 ނޮވެމްބަރު 2015 ގެ ކުރީގެ ސްޓޭޓްމަންޓް އާއި 30 ނޮވެމްބަރު 2015 ގެ ކުރީގެ ސްޓޭޓްމަންޓް އަދި މި ދެ ލިޔުމާ އެކު އެޓޭޗްކޮށްފައިވާ "ކަސްޓަމަރ ސްޓޭޓްމަންޓް ފޯރ އިންވޮއިސް އެކައުންޓް ޕޭޔަބަލް" އަދި ގޯލްޑެން ފީލްޑްސް އިންވޮއިސް ރަސީދު އޮރިޖިނަލް ކޮށްދެއްވިފައިވާ މިހިސާބުން އޭޖެންޓް ފާރަމަކުން ތައްޔާރުކޮށްފައިވާ ސްޓޭޓްމަންޓްތައް ނޫންކަމުގައިވާއި އެ ސްޓޭޓްމަންޓްތަކަކީ އިސްތިއުނާފު ކުރާ ފަރާތުން ސާބިތުކުރަން ބޭނުންވާ ކަންކަން ސާބިތުކުރުވާވަރުގެ ހެއްކެއްކަމުގައި ނުބަލައި ނުގަބޫލުކުރުން ދަރުކާތުވުން ނިންމާފައިވަނީ ރިޢާޔަ ދަލީލު ބަލައިގަތުމާ ގުޅޭގޮތުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2010/SC-A/02 ގަޟިއްޔާގައި ބަޔާންކުރައްވާފައިވާ ޤާނޫނީ އުޞޫލާއި ޤާނޫނު ނަންބަރު 13/2010 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤަވާޢިދުތަކުގެ ޤާނޫނު)ގެ 5 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) އާ ޚިލާފަށްކަމަށް ބުނެ ހުށަހަޅާ ނުކުތާ؛ އަދި

7-2. ޓޫރީ އެޖެންސީސްއާއި ގެސްޓްހައުސް ޑޮމެސްޓިކް ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑް ދެމެދު ކުރެވުނު މަޝްވަރާތަކުގެ ތެރެއިން، ޓޫރީ އެޖެންސީސްގެ ފަރާތުން އިންޑިއާގެ ޑޮމިނިކަން އިން އަދަދު ސިމް ހިމަޔުރު ބަސްދަރަރަން ފެންވާފައިވާ 1300 ބޯގެ އެގްރިމެންޓް އާއި 200 ބޯގެ ކާރުސް ސްޓޯރޭ ވިއްކުމަށް އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން ހުށަހަޅާ "ސޯލްޑްއެސޭރު އެންޑް އެކްސެޕްޓަންސް" ގެ ނަމުގައި ތައްޔާރުކޮށްފައިވާ 30 ނޮވެމްބަރު 2015 ގެ ކާރީގެ ސޯލްޑްއެސޭރު އާއި 30 ނޮވެމްބަރު 2015 ގެ ކާރީގެ ސޯލްޑްއެސޭރު އަދި މި ދެ ލިޔުމާ އެކު އެޓޭޗްކޮށްފައިވާ "ކޮންސްޓިޓިއުޝަން ސޯލްޑްއެސޭރު އޮޑަރ އިންކަން އެންޑް އެކްސެޕްޓަންސް" ގައި ހުރި ކަންކަން ސާބިތުކުރުމަށް ހުށަހެޅި ގުޅިގެންވާ އިންވޮއިސް ރެފަރެންސް އެކްސްޓެންޑެޑް ހުއްދަދީފައިވާ މިނިވަން އޯޑިޓަރުން ނުނިކުމަށް ބަޔަށް އެފަރާތުގެ ހިސާބު ބަލައިނުގަތުމަށް ނިންމާފައިވަނީ ޤާނޫނު ނަންބަރު 24/76 (ހުއްކާބަރު ޤާނޫނު)ގެ 1 ވަނަ މާއްދާއާއި 5 ވަނަ މާއްދާ ޚިލާފަށްކަމަށް ބެލެވޭ ހުށަހެޅި ނުކުތާއެވެ.

<u>އިސްތިއުނާފީ ނުކުތާގެ ތަފްސީލުގައި ދެފަރާތުން ދެއްކި ވާހަކަ</u>

8. އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން ހުށަހަޅާ ނުކުތާގެ ތަފްސީލުގައި އެފަރާތުން ބުނެފައިވަނީ، މި މައްސަލަ ސިވިލް ކޯޓުން ނިންމައިދޭ ހައިކޯޓުން ބެލުމަށް އަންގަވާފައިވާ ކަންތައްތަކަށް ބަލާފައިނުވާކަމަށާއި، ޝަރީޢަތުން ކަނޑައަޅަން ޖެހޭ މުދަލުގެ އަގު ކަމަށް ޓޫރީ އެޖެންސީން އެދުނު ކަން މުދަލުގެ އަގު ޝަރީޢަތުން ކަނޑައެޅުން ޖެހޭކަމަށާއި، އަދި މި ދީ މުޢާމަލާތަކީ ދީ ފަރާތް ދެފަރާތުގެ ވިޔަފާރިއެއް ކުރުމަށް ކުރެވިފައިވާ މުއާމަލާތެއް ކަމުގައި ބެލެވުން ނުވާތީ ގެސްޓްހައުސް ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑް ޓޫރީ އެޖެންސީސް ދަށުން ޖެހޭ ޓޫރީ އެޖެންސީސް ފުރުޞަތު މުދަލުގެ ވިޔަފާރި މުދަލުގެ އަގު ކަނޑައި، މައްސަލައިގަ ބާކީ ކުރާ މުދާ ބޭނުމަކީ ކަސްޓަމަރުން ބަލަހައްޓައިދިނުމަށް ކަމަށް ދެފަރާތުން ގުޅުން ހުރި ގޮތަށް ޓޫރީ ޑޮމެސްޓިކް

މޯލްޑިވްސް ޓްރާންސްޕޯޓް ޑިވެލޮޕްމަންޓް ކޯޕަރޭޝަން ސްޓޭޓްމަންޓްތައް ބަލައިގެންފައި ނުވާކަމަށާއި، ހައިކޯޓުގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ 2010/SC-A/02 ޤަޟިއްޔާގައި މިގޮތަށް ބައްޓަންކުރެވޭ ލިޔުން ބަލައިގަތުމަށް ކަނޑައަޅުއްވާފައިވާކަމަށެވެ. އެހެންކަމުން އެ އުސޫލާއި ޚިލާފަށް ސްޓޭޓްމަންޓްތައް ބަލައިގަންނަން ޖެހޭ އެއްވެސް ސަބަބަކު ނެތި ސްޓޭޓްމަންޓްގެ ސައްޙަކަން ކަނޑައެޅުމަކީ ކުރުމަށްޓަކައި ގެއްލުންތަކެއް ހުރަހަކަށް އެ ގެއްލުންވާ ހާޒިރު ކޯޓަށް ނުވާކަމަށެވެ.

9. އިސްތިއުނާފު ކުރާ ފަރާތުން ދައުވާ ވަރަކައިގެ ހައްދުގައި އިސްތިއުނާފު ހައްދުވާ ފަރާތުން ބޭނުގެއްވިފައި އިސްތިއުނާފު ހައްދުވާ ފަރާތާއި ދެމެދު ކުރިއަށްދިޔަ މަސްވާރާގެ ދަށުން ޓީމު އެޖެންސީގެ ފަރާތުން އިންޖީނާގެ ޓެޒިޓޯރިން އިން އަހުރީ ސިޓީ ހިސާބު ބަނދަރަށް ޑްރެޖިންގ ކުރުމަށް 1300 ބޯގެ ސްކޫން އެގެރޭގެ ހާއި 200 ބޯގެ ކޮނޑިސް ސްކޯފްގެ ބޯޓެއްގެ މިއަޒަރު ބާލިކުރުމާ ދެއްކި ހަފްތާ 1,345,783.17ރ (އެއް މިލިއަން ތިން ލައްކަ ސާޅީސް ފަސްހާސް ހަތްސަތޭކަ އަށްޑިހަ ތިން ރުފިޔާ ސަތާރަ ލާރި) ކަމަށް މިފައިސާގެ ބޯޓެއްގެ ގުއެއްގެ މޯލްޑިވްސް ޓްރާންސްޕޯޓް ޑިވެލޮޕްމަންޓް ކޯޕަރޭޝަން ސ. ހިސާބު ރުޖޫރަން ދައްކާފައިވާ ކަމަށް އެގޮތުން އޮކްޓޯ 288,477.74ރ (ދެ ލައްކަ އަށްޑިހަ އަށްހާސް ހަތަރުސަތޭކަ ހަތްދިހަ ހަތް ރުފިޔާ ހަތްދިހަ ހަތަރު ލާރި) ހާއި މި ފުރަތަމަ އަދަދު ލިބެން ވަގުތުގެ މަސައްކަތް ކުރުމަށް ގުއެއްގެ މޯލްޑިވްސް ޓްރާންސްޕޯޓް ޑިވެލޮޕްމަންޓް ކޯޕަރޭޝަން ޖެހޭ އެޖެންސީއަށް ދައްކާފައިވާ 286,710.00ރ (ދެ ލައްކަ އަށްޑިހަ ހަހާސް ހަތްސަތޭކަ ދިހަ ރުފިޔާ) އާއި ޖުމްލަ 575,187.74ރ (ފަސް ލައްކަ ހަތްދިހަ ފަސްހާސް އެއްސަތޭކަ އަށްޑިހަ ހަތް ރުފިޔާ ހަތްދިހަ ހަތަރު ލާރި) އާއި ކުރުމުން ބާކީވާ 770,595.43ރ (ހަތް ލައްކަ ހަތްދިހަ ހާސް ފަސްސަތޭކަ ނުވަދިހަ ފަސް ރުފިޔާ ސާޅީސް ތިން ލާރި) އަކީ ގުއެއްގެ މޯލްޑިވްސް ޓްރާންސްޕޯޓް ޑިވެލޮޕްމަންޓް ކޯޕަރޭޝަން ޖެހޭ އެޖެންސީއަން ދައްކަން ޖެހޭ ފައިސާއެއް ކަމަށް ކަނޑައަޅުއްވައި 28 ޖަނަވަރީ 2021 ވަނަ ދުވަހުން ފެށިގެން 05 ދުވަހުގެ ތެރޭގައި މި ފައިސާ ދައްކައި ނުދެވޭ ގުއެއްގެ މޯލްޑިވްސް ޓްރާންސްޕޯޓް ޑިވެލޮޕްމަންޓް ކޯޕަރޭޝަން އަންގާފައިވާ ހިނދު މިއަދާއި ހަމައަށްވެސް މި ފައިސާ ދެއްކުމަކަށް އުޅުނު ދައްކައި ނުދެވޭ ގޮތުން

ކުރާ ޢަމަލުތަކުގެ ކަމުގައި އިސްތިއުނާފު ރައްދުވާ ފަރާތުން ދެކޭކަމަށެވެ. އަދި އިސްތިއުނާފު ކުރާ ފަރާތުން ކުރި ޝަކުވާ ތާބިތު ކުރުމަށް ހުށަހަޅާފައިވާ ސުޕްރީމްކޯޓުން ޤަރާރު ކޯޓުފައިވާ ޖިނާއީ ބަލާ ނިންމާފައިވަނީ ޤާނޫނު ނަންބަރު 24/76 (ޢާއިލާބާރު ޤާނޫނު) ގެ 01 ވަނަ ނަންބަރުގައި 05 ވަނަ މާއްދާ އާއި ޚިލާފަށް ކަމަށް ބުނާއިރު އެއީ ގޮތްޕެއްލޫ މަސްޢޫލިއްޔަތު ފިޔަވައިލެއްޖެ ދިމާވުމުގެ އިހުމާލުގެ ކަމާއި އެކަމުގެ ސަބަބުން ކަމެއް ސާބިތުކަން ނުކުތުމަކީ ޝަރީޢަތުން ނުކުތަ ދަރުވާ ދިޔަ ނުކުތަ އިސްތިއުނާފު ރައްދުވާ ފަރާތުގެ ޖިނާޔާއަށް ނުހުން ކަމާއި ޝަރީޢަތަށް ސާބިތު ކޯޓުދިނުމަކަށް ހުރި ހުކުމުގައި ނަމަ އެކަމުގެ ޖިނާޔާ އަސްނާނީ ހުކުމްތައް ފަރާތުގެ މައްސަލަ ކަމާއި ޝަރީޢަތަކީ ބާރު ޤާނޫނު ހިނގާ އެއްޗެއް ކަމުން ޝަރީޢަތުން ސާބިތުވާނީ ހުކުމްތަށް ހުރި ފާރާނާގެ މައްސަލަ ކަމަށް އިސްތިއުނާފު ރައްދުވާ ފަރާތުން ދެކޭކަމަށެވެ.

ޝަރީޢަތަށް ފާހަގަކުރެވުނު ކަންކަން

10. އިސްތިއުނާފު ކުރާ ފަރާތުން ހުށަހަޅާފައިވާ އިސްތިއުނާފީ ނުކުތާއަކީ އެފަރާތުން ހުށަހެޅި "ސުޕްރީމްކޯޓުން އަންގާ އެކްސްޕަރޓް ސަރކިއުލަރ" ގެ ނަމުގައި ތަޢާރުފުކޮށްފައިވާ 30 ނޮވެމްބަރު 2015 ގެ ކުރީގެ ސުޕްރީމްކޯޓުބާއި 30 ނޮވެމްބަރު 2015 ގެ ކުރީގެ ސުޕްރީމްކޯޓުން އަދި މި ދެ ތިރުމާ އެކު އެޕީލްކޯޓުފައިވާ "ކޯޓުސްޓިކްޓް ސުޕްރީމްކޯޓު އޮފް އިންކަން އަންޖެ އެކްސްޕަރޓް ސަރކިއުލަރ" ބަލައިނުގަތުމަށް ނިންމުމާއި، އަ ސުޕްރީމްކޯޓުއަކުގައި ހުރި ކަންކަން ޤާބިލުކުރުމަށް ހުށަހެޅި ހެކިން ބަލައިނުގަތުމަށް ނިންމުން އާއި ފަނޑިޔާރުންގެ ޤާނޫނުގެ (ނ) އާއި އަދި ޤާނޫނު ނަންބަރު 24/76 (ޢާއިލާބާރު ޤާނޫނު)ގެ 1 ވަނަ މާއްދާއާއި 5 ވަނަ މާއްދާއާ ޚިލާފަށް ނިންމުމުގެ ކަމަށް ބުނެ ހުށަހެޅި ނުކުތާއެވެ.

11. އިސްތިއުނާފު ކުރެވިފައިވާ މައްސަލައަކީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2016/HC-A/408 ފެސިލިޓީއާއި ސިވިލްކޯޓުގެ ނަންބަރު 1931/Cv-C/2015 ޤަޟިއްޔާ ބަދިލުކުރުން އަމުރު އާ މައްސަލަ ބެލުމަށް ތަރުތީބުކުރުމުން ބަދަލު ފެސިއްޔާއެވެ. އެގޮތުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު

2016/HC-A/408 ޤަޟިއްޔާއިން މައިގަނޑު 3 ކަމެއް އަލުން ބެލުމަށް ސިވިލް ކޯޓަށް ރިމާންޑުކޮށްފައެވެ. އެކަންކަމުގެ ތެރެއިން އިސްތިއުނާފު ކުރެވިފާ މައްސަލައިގައި ޤުސޫރާތު އުފެދިގެން ދިއުގެސީ މުދާ ރާއްޖެއަށް ބާރައި ކަސްޓަމްސް އިން ކުރިއަރަކޯރ މުދާ ބެލެހެއްޓުމަށް ކުރަންޖެހުނު ހަރަދުތައް ގޮތްތްފީ ގޮތްތެރީ ބިލްތަކާއި ޑިމަރެޖުން ކޮންޓެއިނަރުގެ ޑިޓެންޝަން ފީ ގޮތުގައި ދައްކަންޖެހޭ ފައިސާގެ ތެރެއިން މުދަލުގެ ވެރިފަރާތުން ދައްކަންޖެހޭ ފައިސާ ބިލްތަކުގެ ގޮތުގައި ހުށަހެޅިފައިވާ ލިޔުންތަކުގެ ޝަރީޢަތުގައި ސާބިތުވާ ބަޔާން، ސާބިތުވާގޮތަށް އެ ފަރާތަށް ޖެހޭ އެއްބަސްވުމާއި ލިބޭ ފައިސާއިން ގޮތްގޮތުގެ ބިލްތަކާއި ޑިމަރެޖުން ދޫކުރެވޭ ފައިސާ ދައްކަންޖެހޭ އުސޫލުތަކާއި ބެހޭގޮތުން ކަނޑައަޅުއްވާ އެންމެ ފަހުގެ ގޮތެއް ނުކުމެފައެވެ.

12. ބެލުމުން ކަންކަން ސާބިތުކުރުމަށް އިސްތިއުނާފު ކުރާ ފަރާތުން ހުށަހެޅި ލިޔުންތަކަކީ "ސްޓޭޓްމަންޓް އޮފް އެކައުންޓް ރިސީވަބަލް" ގެ ނަމުގައި ތައްޔާރުކޮށްފައިވާ 30 ނޮވެންބަރު 2015 ގެ ކުރީގެ ސްޓޭޓްމަންޓާއި 30 ނޮވެންބަރު 2015 ގެ ކުރީގެ ސްޓޭޓްމަންޓް އަދި މި ދެ ލިޔުމާ އެޓޭޗްކޮށްފައިވާ "ކޮންސޮލިޑޭޓަޑް ސްޓޭޓްމަންޓް އޮފް އިންކަމް އެންޑް އެކައުންޓް ރިސީވަބަލް" ނަމުގައި ކިޔާ ދެ ސްޓޭޓްމަންޓްތަކެވެ.[9] މި ސްޓޭޓްމަންޓްތަކަށް ބަލާއިރު، އެއީ ގޮތްގޮތުގެ ބިލްތަކާއި ޑިމަރެޖުން ހިސާބު ޖަހައި އެފަރާތުން އަމިއްލައަށް ތައްޔާރުކޮށްފައިވާ ސްޓޭޓްމަންޓްތަކެކެވެ. އަދި "ކޮންސޮލިޑޭޓަޑް ސްޓޭޓްމަންޓް އޮފް އިންކަމް އެންޑް އެކައުންޓް ރިސީވަބަލް" އަކީ ކިހިނެއް ލިޔުމަކަށްވެފައިވާ ގޮތްގޮތުގެ ބިލްތަކުން އަމިއްލައަށް ތައްޔާރުކޮށްފައިވާ ލިޔުމެއްކަން އެ ލިޔުމަށް ބެލުމުން އެނގެން އޮތެވެ.[10]

13. މައްސަލައާއި ގުޅުން ހުރި ހުރިހާ ލިޔެކިޔުން ބަލައި ބަލާއިރު، ދައުވާ ލިބޭ ދައުވާކުރާ ފަރާތުން ހުށަހެޅި ލިޔުންތައް، މައްސަލަ ބަލާ ފަރާތުން ހިމަނާ ގޮތް ކަނޑައެޅުމުގައި ދައުވާކުރާ ފަރާތުން ހުށަހެޅި ހެކި ޝަރުޢީ ގޮތުން ބަލައިގަނެވޭ ފަދަ ހެކިތަކެއް ކަމަށް ބެލެވޭތޯ ބަލަންޖެހެއެވެ.

[9] ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 4075/Cv-C/2019 ޝަރީޢަތް ނިމުނު ގޮތުގެ ދިފާޢުއަށް ހުށަހެޅުން ލިޔުންތަކުން އެނގެންއޮތް

[10] "ސްޓޭޓްމަންޓް އޮފް އެކައުންޓް ރިސީވަބަލް" އަދި "ކޮންސޮލިޑޭޓަޑް ސްޓޭޓްމަންޓް އޮފް އިންކަމް އެންޑް އެކައުންޓް ރިސީވަބަލް" ލިޔުމަށް ބެލުމުން އެނގެންއޮތް

ނިންމި ސަބަބު ޝަރީޢަތް ނިމުނު ގޮތުގެ ތިރީގައި ފާހަގަކުރަންވާނެކަމަށް ހައިކޯޓުގެ އިސްތިއުނާފު
ކޯޓުތަކުން ކަނޑައަޅާފައިވެއެވެ. މި މައްސަލައަށް ބަލާއިރު ހުކުމް ބަލައިނުގަތުމަށް ފަނޑިޔާރު ނިންމެވި ސަބަބު
ޤަޟިއްޔާ ނިމުނު ގޮތުގެ ތިރީގައި ފާހަގަކޮށްފައިވެއެވެ. އެގޮތުން މައްސަލަ ނިމުނު ގޮތުގެ ތިރީގެ ފަސްވަނަ
ކަމެއްގެ ގޮތުގައި އިސްތިއުނާފު ކުރާ ފަރާތުން ހުށަހެޅި ސްޓޭޓްމަންޓްތަކީ މޯލްޑިވްސް އިންލަންޑް ރެވެނިއު
އޮތޯރިޓީއިން ހުއްދަދީފައިވާ މިނިވަން އޮޑިޓް ފާރމަކުން ތައްޔާރުކޮށް އޮޑިޓްކޮށްފައިވާ ސްޓޭޓްމަންޓްތަކެއް
ނޫންކަން އެނގެން އޮންނަ ކަމަށާއި، ސްޓޭޓްމަންޓް ތަކުގައި ހިމަނާފައިވާ ޚަރަދުތަކުގެ ތެރޭގައި ޝަފީން
ކުރިއަރިންގ ޓްރާންސްޕޯޓްގެ ގޮތުގައި ހިމަނާފައިވާ ވައިސާލާއި، ޓެލިފޯނު ޓްރާންސްޕޯޓްގެ ގޮތުގައި ހިމަނާފައިވާ
ވައިސާލާއި، އެޑްމިނިސްޓްރޭޓިވް ޚަރަދުގެ ގޮތުގައިއާއި، ފިކްސްޑް އެސެޓްގެ ގޮތުގައި ހިމަނާފައިވާ ވައިސާލަކީ
ހަމައެކަނި ޓަޗް އެޖެންސީ ގެ ފަރާތުން މުދާ ބަލައި ކަސްޓަމްސްއިން ކުލިއަރކޮށް އަދި ދާ ބޭރުގެއްގަކުން
ކުރުވާފައިވާ ޚަރަދުތަކެއްކަން އެނގެން ނެތްކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ. އަދި އެ ތިރީގެ އަށްވަނަ ކަމެއްގެ ގޮތުގައި
ފާހަގަކޮށްފައިވަނީ ސްޓޭޓްމަންޓް ތަކުގައި ބާކީވެގެންވާ މައުލޫމާތު ތަކުގެ ސައްހަކަން ކަށަވަރު ކުރެވޭނެ
ގޮތެއް ނެތުމާއި، ޚަރަދުތަކާ ގުޅޭ ޑޮކިއުމަންޓް ތަރުތީބުގެ އެ މުޢާމަލާތްތަކަށް ކުރެވިފައިވާކަމަށް ސްޓޭޓްމަންޓްތަކުގައި
ބަޔާންކޮށްފައިވާ ޚަރަދުތަކުގެ އެގޮތުގެމަތިން ކުރެވިފައިވާކަން އެނގޭ ފައިސާގެ ރަސީދުތަކާއި ޕޭމަންޓް ވައުޗަރު
ތަކާއި، ފައިސާ ދައްކާފައިވާކަން އެނގޭ ބޭންކް ޓްރާންސްފަރ މުސްތަނަދުތަކާއި މައުލޫމާތުތަކާއި، ސްޓޭޓްމަންޓްތަކުގައި
ހިމެނޭ މައުލޫމާތަކީ ބިޒްނަސް މައުލޫމާތުތަކަށް ސާބިތުކުރާއިރު ހުށަހަޅާ ޝަކުވާ ހުށަހެޅުނުގެ ބަރުދަސްވެއްޖެ
ލިބޭނީ އެކަނި ސްޓޭޓްމަންޓްތަކެއް މިނިވަން އޮޑިޓް ފާރމަކުން އޮޑިޓްކޮށްފައިވާ ނަމަ މިފަދަ ހުށަހެޅުމާއި
މިނިވަން އޮޑިޓަރު އޮޑިޓްކޮށްފައިވާ ސްޓޭޓްމަންޓެއްކަމަށް ނުވާ އެ ސްޓޭޓްމަންޓް އޮޑިޓްކުރި ގޮތުގެ

މައްޗަށް ސަބްކޮންޓްރެކްޓް ތައްޔާރުކުރި ފަރާތުން ދޭ ޚިދުމަތް ކަމަށް ފާހަގަކޮށްފައި، ކޮންޓްރެކްޓް ވޯކްސް ޕްރޮޖެކްޓް ޑިރެކްޓަރުގެ ފަރާތުން ހުށަހެޅި ޝަރުތާ ހުށަހަޅަނީ އެގޮތަށް ބަޔާންކޮށް އެކަމުގެ ނަތީޖާއެވެ.[11]

14. އިސްތިއުނާފު ކުރާ ފަރާތުން ރިޕްރެޒެންޓްކުރާ ކަމަށް ބުނާ ސަބްކޮންޓްރެކްޓަރަކަށް ބަލާއިރު، އެ ސަބްކޮންޓްރެކްޓަރަކީ އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން އަމިއްލައަށް ކޮންޓްރެކްޓްކުރެވިފައިވާ ސަބްކޮންޓްރެކްޓަރެއްކަން އެނގެއެވެ. އަދި އެ ސަބްކޮންޓްރެކްޓަރަކަށް ބާރުދީ ފަދަ އިންވޮއިސްތަކެއް ހުށަހެޅުމަށް ވެއިދާނެ ކަމަށް ޑިސްކްރިޝަނަރީ އެފަރާތުން ހުށަހަޅާފައިނުވެއެވެ.

15. ހަމައެއާއެކު ހުށަހަޅާފައިވާ ސަބްކޮންޓްރެކްޓަރަކާ ކޮންޓްރެކްޓުގެ އޭޖެންސީ އެގްރީމަންޓް، އެކަންކަމަށް ބަލައި އޭގެ ސައްހަކަން ކަށަވަރުކުރެވޭ ލިޔުންތަކެއްނެތެވެ. އެގޮތަށް އޭޖެންޓް މި މައްސަލައިގައި އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން ކޯޓު، އެ ސަބްކޮންޓްރެކްޓުގެ ސައްހަކަން ކަށަވަރުކުރެވިފައިނުވެއެވެ. އެކަންކަމުން އެ ލިޔުންތަކަކީ މައްސަލައިގައި ކަން ހިނގާފައިވާ ގޮތް ދޭހަކޮށްދޭ ބަލާނެ ދެކެވުނު ލިޔުމެއްކަމުގައި ނުބެލެވޭނެއެވެ.

16. ބުނެވުނު ސަބްކޮންޓްރެކްޓްކުރުމުގައި ހިމެނޭ މަސްއޫލިއްޔަތު ސަބްޖެކްޓުކޮށްފައިވާ ޝަރުތު ހުރިންގެ ގޮތުގައި އިސްތިއުނާފު ކުރާ ފަރާތުން 3 ފަރާތެއް ހުށަހަޅާފައެވެ.[12] އެއީ:

(1) މޫސާ ޝަހީމް، ދަފްތަރު ނަންބަރު ރސ 2124

(2) އިބްރާހީމް ފަހީމް، އަލިވިލާ / ސ. ހުޅުދޫ – ފޯނަޓިއްސް ޑިރެކްޓަރ، ކޮންސްޓްރަކްޝަން ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑް

(3) ޢަބްދުﷲ ފަހީމް. ފަހިވާގެ / ސ. މަރަދޫ

[11] ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 4075/Cv-C/2019 ޝަރީޢަތް ނިމުނު ގޮތުގެ ރިޕޯޓު

[12] ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 4075/Cv-C/2019 ޝަރީޢަތް ނިމުނު ގޮތުގެ ރިޕޯޓު

17. ބަޔާންކުރެވުނު ހިނގާދިޔަ ބަލާއިރު، އިބްތިދާއީ ވަޒީރަށް ގޮތުގެ ދިމާވާ ކޯޓުގެ ހުކުމަށް އިސްތިއުނާފް ކުރެވޭނެ ގޮތްތަކުގެ ތެރެއިން ދައުރު ނުވާ ޝަރީޢަތަށް ހުށަހެޅި ބަލާ ފެންނަ ކަމަށް އެއްވެސް ބަޔާން ޤާނޫނީ ބުރިއެއް ނެތެވެ.

18. ހުކުމްގައި އެފަދަ ހުކުމެއް އެޅި ސިވިލް ކޯޓުގެ ގޮތެއްގައި ޝަރީޢަތަކުން ފެނިގެން ދިޔަ މަސައްކަތް ކަނޑައަޅުވާފައިވާ ހިއްސާ، އަދި ހުށަހެޅުއްވި ސިވިލް ކޯޓުގެ ހުކުމާމެދު ފާހަގަކުރެވުނު ހިސާބުން ކަނޑައަޅާ މައްސަލަ އިސްތިއުނާފްގެ ބާރު ކަނޑަޔަށް އިސްތިއުނާފުގެ ބަދަލުގައި ހައިކޯޓަށް ހުށަހެޅުއްވި ދިވެހި ގޮތުގެ ދަށުން އެފަދަ މައްސަލަ ކަނޑައެޅުމުގެ ގޮތުން ގޮތެއް ނިންމައިދިނުމަށް ޝަރީޢަތް ގޮތުގެ ވެރިކަމުން ފާހަގަކުރާ ސިވިލް ކޯޓުގެ ހުކުމަކީ ރަނގަޅު ހުކުމެއް ކަމުގައި ނިންމައިފިއެވެ.

19. އެހެންކަމުން، އިސްވެ ދެންނެވުނު ކަންކަން އެކަށައަޅައި މަޝްވަރާކޮށް، ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 4075/Cv-C/2019 ޤަޟިއްޔާގެ ހުކުމުގެ ބަދަލު ގެނައުމަށް ޖެހޭ ސަބަބެއް އޮތް ކަމަށް އަޑުއަހާ ނުދެކެމެވެ.

<u>**ފަނޑިޔާރުގެ މަޝްވަރާގެ ނިޔާގެ ޚުލާސާ:**</u>

20. އިސްތިއުނާފު ކުރުމަށް ހުށަހަޅާ މައްސަލަ ދޫކޮށްލުމަށް ފަނޑިޔާރުން ޝަރީޢަތް ހިންގައި ދޭފަދަ ފަދައިން އިސްތިއުނާފު ކުރުމަށް މައްސަލަ ބަލައިގަނެވެ.

21. ގޯތްދޮށުގެ ހުރިހާ ތަކެތި ވަޅުގަނޑު ("ގޯތްދޮށުގެ") އަށް ދަރުވާ ތަރިކަ، މިމައްސަލަ ފުރަތަމަ ދަރުކަހިން ހުކުމްކުރި ޤާނޫނީ އުޞޫލުތަކުން. އެމައްސަލަ ދަރު ކޯޓުން ބެލި 1931/Cv-C/2015 ޤަޟިއްޔާ އިންނެވެ. އެޤަޟިއްޔާ ނިމުނު ގޮތާއިމެދު ހިތްހަމަ ނުޖެހިގެން، ގޯތްދޮށުގެ ވާރުތަވެރިން އެޤަޟިއްޔާ މިކޯޓުގައި އިސްތިއުނާފު ކުރުމުން، މިކޯޓުގެ ނަންބަރު:2016/HC-A/408 ޤަޟިއްޔާއިން އެމައްސަލަ ބަލައި، ދަރު ކޯޓަށް ތަރުޖަމާ ކުރިއެވެ.

22. މިމައްސަލަ ދަށު ކޯޓަށް ތަޙުވީލު ކުރުމުން، އެމައްސަލަ ސިވިލްކޯޓުގެ ނަންބަރު:2744/Cv-C/2019 ޤަސްދިއްޔާއިން ބަލަމުންގެންދިޔައީ ގްރޭޓްފޯމީގެ ފަރާތުން ދަޢުވާ ކުރި މައްސަލައެއްގެ ގޮތުގައި ބަލައިގެންނެވެ.[13] މިގޮތުން މިމައްސަލަ ކުރިއަށް ގެންދަނިކޮށް، ގްރޭޓްފޯމީއާއި ދަޢުވާ ކުރި ފަރާތްކަމުގައި ބުނެފައިވާތީ، ގްރޭޓްފޯމީގެ ފަރާތުން މިމައްސަލަ އިތުރަށް ކުރިއަށް ގެންދަން ބޭނުން ނުވާކަމަށް ބުނެފައިވެއެވެ. އެހެންވެ، ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު:2744/Cv-C/2019 ޤަސްދިއްޔާ ކުރިއަށް ގެންދާނެ ތަނެއް ނެތްކަމަށް ކަނޑައަޅައިފައެވެ. އެޤަސްދިއްޔާގެ ބުނުމުގައި ބަޔާން ކުރަނީ؛

"ހައިކޯޓުގެ ހުކުމުގެ ނަންބަރު:2016/HC-A/408 ޤަސްދިއްޔާއިން ސިވިލްކޯޓަށް ތަޙުވީލު ކޮށްފައިވާ މިމައްސަލައިގެ ދަޢުވާކުރާ ފަރާތް ކަމުގައިވާ ގްރޭޓްފޯމީ މޯލްޑިވްސް ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑުން ދަޢުވާކުރާ ފަރާތުގެ ހައިސިއްޔަތުން މިމައްސަލަ ކުރިއަށް ގެންދަން ބޭނުންނުވާކަމަށް ބުނެ ބަޔާންދީފައިވާތީ، މިމައްސަލަ އިތުރަށް ބަލައި ކުރިއަށް ގެންދާނެ ތަނެއްނެތްކަމަށް ކަނޑައަޅައި، އަދި ހައިކޯޓުގެ ހުކުމުގެ ނަންބަރު2016/HC-A/408 ޤަސްދިއްޔާއިން ސިވިލްކޯޓަށް ތަޙުވީލު ކޮށްފައިވާ މިމައްސަލަ ބަލައިދިނުމަށް ހުށަހެޅި އެޕްލިކޭޝަން އިން އެދިފައިވާ އެމައްސަލަ ހުށަހެޅުމުގެ ބައެއް ހުށަހެޅި އެޕްލިކޭޝަން ދޫކޮށްލަން ބުނެ ކަނޑައަޅާފައެވެ."

23. ކޯޓަށް ހުށަހެޅިފައިވާ ދަޢުވާއެއް ކުރިއަށް ނުގެންދިއުމާއި (discontinuace) ދަޢުވާ ދޫކޮށްލުމަކީ (abandon) ދަޢުވާކުރާ ފަރާތުން އެދުމުން، އެކަމަކީ، ކޯޓުން ހުއްދަދީފިނަމަ ކުރެވޭނެ އިޖުރާއާތުގެ ބާރުމިނަށްބަލައި ބަލައިގަނެވޭ ކަމަކަށް ދެކެމެވެ. އަދި އެއްގޮތަކީ، ޝަރީޢަތުގެ ނިޒާމު ނަގައިގަތުމަށް ބޭނުން ކުރާކަމުގައިވާނަމަ ފަސޭހައާއެކަށް ބޮޑުވާ ބާރުތަކުގައި، އެކަން ހުއްޓުވުމަށް ކޯޓުތަކުގެ ޚާއްޞަގައި ވިޔަނުގޮތް ދެކެމެވެ އިޚްތިޔާރު (inherent jurisdiction) ގެ ތެރެއިން ކޯޓުން ފުރަތަމަ އަމަލުކުރަނީ ބާރުތަކެއްކަމުގައި ދެކެމެވެ.

[13] "ސިވިލް ކޯޓަށް ތަޙުވީލުވާ (ކުރުއްވާ) މައްސަލަތަކާއިމެދު އަމަލުކުރާނެ ގޮތުގެ ގަވާއިދު" ގެ 5 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) " މި ގަވާއިދުގެ 3 ވަނަމާއްދާގެ (ނ) ގައިވާ ގޮތުގެމަތިން ސިވިލް ކޯޓަށް ތަޙުވީލުވާ މައްސަލަތައް ސިވިލް ކޯޓުން ބަލަމުން ދާނީ ސިވިލް ކުރިމަތިވެފައިވާ މައްސަލަ ހުށަހެޅި އެމައްސަލަ އިސްތިއުނާފު ކުރި ފަރާތުގެ ގޮތުގައެވެ."

24. ބަޔާނުތަކުގައި މިމައްސަލައަކީ، ގޯއްޗެވެރިޔާގެ ފަރާތުން ފުރަތަމަ ދަޢުވާ ކުރި މައްސަލައެއް ނޫނެވެ. ގޯއްޗެވެރިޔަކީ، ފުރަތަމަ މައްސަލައިގައި ދަޢުވާ ދެކޮޅުވާ ފަރާތެވެ. ތަބްލީޣު ކުރި ފަސްޓްއިންސްޓަންސްގެ ހިންގުމުގެ ބާރުމަދަން ހައިކޯޓުގައި އިސްތިއުނާފު ކުރި ފަރާތަކީ، ދަށުކޯޓުގައި "ދަޢުވާކުރާ" ފަރާތް ކަމަށް ބެލުމަކީ، ދަޢުވާއާއި ދަށުކޯޓުގައި ފުރަތަމަ ކުރި ފަރާތަށް ލިބިދޭ ދަޢުވާ ކުރިއަށްގެންދިޔުމުގެ ޙައްޤު އެފަރާތަކަށް ދުވަރަކަށް ލިބިދެވޭ ސަބަބެއް ނޫނެވެ.

25. ގޯއްޗެވެރިޔާގެ މިއަދުވެސް ޤާނޫނީކަންތަކުގެތެރޭގައި ފެންނަން އޮތްކަމަކީ، ޝަރީޢަތުގެ ހަމަ، ނަޒަރުއިން ބެލުން ކުރިކަމެވެ. އެހެނީ، ޗީފް އެސިސްޓެންޓް ފުރަތަމަ ހުށަހެޅި މައްސަލަ ދަށު ކޯޓުގެ ނަންބަރު:1931/Cv-C/2015 ޤަޟިއްޔާއިން ބަލައި، އެޤަޟިއްޔާގެ ޙުކުމުން، ގޯއްޗެވެރިޔާގެ މައްޗަށް، ޗީފް އެސިސްޓެންޓަށް ފައިސާ ދައްކަންޖެހޭކަމަށް ކަނޑައެޅި އެދިއްޖެ. ގޯއްޗެވެރިޔާގެ ފަރާތުން، އޭގެފަހުން ހައިކޯޓުގައި އިސްތިއުނާފުކުރުމުން، ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު:2016/HC-A/408 ޤަޟިއްޔާއިން، ދަށު ކޯޓުގެ އެ ޙުކުމް މުޅިއަކުން ބާޠިލުކޮށް ނިންމައެވެ. އެޤަޟިއްޔާގެ ޙުކުމުގައި ހައިކޯޓުން ބަލާފައިވަނީ، ދަށު ކޯޓުގެ ޙުކުމް ބާޠިލުކުރެއްވީ، ފައިސާއާ ކުރަނީ ޙުކުމް ކުރެއްވި ކުރިކޯޓުގައި ސިފައިން ކުރަން ރާވާފައި ނުވާތީއެވެ. ވީމާ، ޗީފް އެސިސްޓެންޓް ދަށު ކޯޓުގައި ފުރަތަމަ އުފުލި ދަޢުވާ ހައިކޯޓުން ބާޠިލުކުރީ ހަމައެކަނި ވަކީލު ސަމާލުކަން ނުދިން ސަބަބުން، ޗީފް އެސިސްޓެންޓް ދަޢުވާ ކުރުމުގެ ފުރުޞަތު ގެއްލިފައިވާކަމަށް ގޯއްޗެވެރިޔާ މިކުރީ ކަމަކީ، އެކަމުގެ ނިޔާ ގޯއްޗެވެރި ކުރިމަތިލާފައިވާ އަނިޔާތަކެއް ވާނެ ކަމުގައި ދެކެމެވެ.

26. މިގޮތުން، ހައިކޯޓުން ބަލައިދެއްވި ކުރި މައްސަލައިގައި، ފާހަގަ ކޮށްފައިވާ ގޮތަށް، ގޯއްޗެވެރިޔާގެ ފަރާތުން ކުރިކަމަށް ބުނާ ހަރަދުތަކަށް އެގޮތުގައި ކުރިކަން، ސާބިތުކޮށްދިނުމަށް ގޯއްޗެވެރިޔަކަށް ލިބިގެންދިޔަ ފުރުޞަތު ގޯއްޗެވެރިޔާގެ އަމިއްލަ އިޚްތިޔާރުން ދޫކޮށްލި ކަމުގައި ޝަރީޢަތުން ބަލަންޖެހޭކަމަށް ދެކެމެވެ. ގޯއްޗެވެރިޔާގެ ފަރާތުން ހަރަދުތަކެއް ކުރިކަމަށް ބުނި، އެކަމުގެ މައްޗަކަށް ބަޔާންވާ އެކަންކަން އަލުން ބެލުމަކީ ހައިކޯޓުން އެކަހަލަދިނުން ފުރުޞަތު އަމިއްލައަށް ދޫކޮށްލާފައިވާ ފަރާތަކަށް، އަލުން އެފުރުޞަތު އިތުރުކޮށްދިނުމެވެ

ސާބިތުކުރުމަށް ހުރި ހުށަހެޅުމަށް ފުރުޞަތު ދިނުމުގެކުރިން، ޝަރީޢަތުގެ ނިޒާމު ނަހަމަ ގޮތުގައި ބޭނުން ކުރުމަށް ފުރުޞަތު ދިނުމަކަށްވާނެއެވެ. އެގޮތުން އަމަލު ކުރުމުގެ ފުރުޞަތު ކޯޓުން ދީގެން ނުވާނެއެވެ. މިހާ، ގޮތުގެ ފީއެއް އުފުލުން ކުރި ހަރަދުތަކެއް ކަމަށް ބެލޭ ހަރަދުތައް ސާބިތު ކުރުމަށް ހުރި ހުށަހެޅުމަށް ފުރުޞަތު ދިނުމަށް ކުރަންޖެހޭނެ އަދި ކުރެވޭނެ ކަމެއްވެސް ނޫނެވެ. ޝަރީޢަތުގެ ހުކުމް، ނަހަމައެއްކަމުން ބާތިލުކުރަން ފާހަގަކަން ބަޔާންކޮށްފައި އޮތުން ޢާދިލުގައި، އެގޮތަށް ނަތީޖާއަށް ޤާނޫނީ ކުރި ފާހަގަކުރެއްވިއަސް ނުފެނޭ ގޮތުން ޝަރީޢަތުގެ ކުރިއަށް ގެންދިއުމަކީ، ޝަރީޢަތުގެ ހަމަތަކާއި ނުހުރެ ފާހަގަކުރެވޭނެއެވެ.

27. އެހެންކަމުން، ބަޔާންވެދިޔަ ސަބަބުތަކަށް ޓަކައި ކުރުމާއިލާ، މިމައްސަލައިގައި ފަސްޓިއްލާ ދުބާރަވި ފައިސާގެ ނިންމުމަށް ހަމަޖެހޭ ގޮތުގެ ކުރަމެވެ.

ފަސްޓިއްލާ ދުބާރަވި ސަވާލުގެ ތަރުތީބު:

28. މިމައްސަލައިގައި ފަސްޓިއްލާ ދުބާރަވި ފައިސާގެ ތަރުތީބު ހަމަޖެހޭ ގޮތުގައި ކުރަމެވެ.

އިސްތިއުނާފުކުރުމުގެ އިޖުރާއަތު ބަޔާންކޮށްދިނުން

29. މި ޤަޟިއްޔާގައި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުން ބުނޭ ކުރުމުން، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގައި މި ޤަޟިއްޔާ އިސްތިއުނާފުކުރުމަށް ހުށަހަޅުއްވާ ބައެއް މައްސަލައެއް ހުކުމްކުރެވުނު ޙައްޤު ލިބިގެންވެއެވެ. އެގޮތުން އިސްތިއުނާފުކުރުމަށް ހުށަހަޅުއްވާ މުއްދަތަކީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުން މި ޤަޟިއްޔާގައި ބުނާ ކޯޓު ބަޔާނުން ފަހުގެ 30 (ތިރީސް) ދުވަހެވެ.[14] އަދި އެ މުއްދަތުގެ ތެރޭގައި ޝަރީޢަތް ނިމުނު ގޮތުގެ ރިޕޯޓު ހުށަހަޅަން ބަލާފައިވާ ފަރާތްތަކަށް، އިސްތިއުނާފުކުރުމުގެ މުއްދަތު ގުނަން ފަށާނީ ބަޔާން ޝަރީޢަތް ނިމުނު ގޮތުގެ ރިޕޯޓު

14 . ޤާނޫނު ނަންބަރު 32/2021 (މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު) ގެ 284 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ)

ހަސްމުންނާ ދަލީލުކުރާ ތަރީހެވެ.[15] އެހެންނަމަވެސް ޝަރީޢަތް ނިމުނުގޮތުގެ ހުކުމާއަށް ބިނާކޮށްފައިވެސް

އިސްތިއުނާފަށް ހުށަހެޅިފައިވާތީއެވެ.[16]

ހުކުމް:

ދެންފަހު، އިސްވެ ފާހަގަކުރެވުނު ކަންކަން އެގޮތުގެ މަތިން ހުރުމުން، ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 4075/Cv-C/2019 މައްސަލަ އިސްތިއުނާފުކުރުމަށް ގޮތްޖެހިފައި ދޮށްޖެހިފައިވާ ފުރަތަމަ ލިބިފައިވާ ފަރާތުން ހުކުމަކީ ނުކުތާތަކަށް ރިޢާޔަތްކޮށް، އެ މައްސަލައިގެ ނިންމުން ބާޠިލުކުރަންޖެހޭ ގޮތް ނުފެނޭ ސަބަބަށް ނިންމާކަމަށް މި މައްސަލަ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގައި ބެލި ފަނޑިޔާރުންގެ މަޖިލީހުގެ އިއްތިފާގުން ހުކުމްކޮށްފީމެވެ.

މި ޤަޟިއްޔާ ބަލައި ހުކުމް ކުރީ:

ފަނޑިޔާރު މުޙައްމަދު ނިޔާޒް

ފަނޑިޔާރު މުޙައްމަދު ފައިސަލް
(ރިޔާސަތު)

ފަނޑިޔާރު މުޙައްމަދު ސަލީމް

15. ޤާނޫނު ނަންބަރު 32/2021 (މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު) ގެ 284 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ)

16. ޤާނޫނު ނަންބަރު 32/2021 (މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު) ގެ 284 ވަނަ މާއްދާގެ (ސ)